

ZAJÍMAVOSTI Z DÍLA K. ROYOVÉ

I. – Nejsvěžejší dílo

Milí čtenáři, musím se přiznat, že bych velice rád věděl, jak byste si rubriku „Zajímavosti z děl K.R.“ představovali Vy sami, jak byste K. Royovou odhadli. Ale do prosince čekat nebudu, protože to už budete mít s čím srovnávat. Pro mě samotného totiž nebylo lehké, co zařadit pod „Zajímavosti“, protože člověk má sklon zaměřovat „zajímavé“ za „důležité“ – přesto se obojí bude někdy překrývat a nebude to na škodu. Také jsem si nebyl jist, zda lze (právě) „Zajímavosti“ logicky uspořádat a utřídit do tématických podskupin.

Jedná věc mi byla jasná, a to čím začnu. Nebude to detail, nebude to výjimečný citát, ale celkový závěr – o to víc byl pro mne překvapující. Týká se novely „Slnečné dieťa“. Překvapilo mne, jak svěže je napsaná, kolik je v ní humoru, laskavé lehkosti, pohody, radosti a naděje. Žádná z autorčiných knih mě takto neupoutala. Když zmíním některé vtipné scény a hlášky z této knihy, vědomě si vystřílím náboje do kapitoly „Humor u Kristíny Royové.

Hlavní postavou je mladičká učitel Štefan Martiny, který právě začíná. Je mu teprve devatenáct. Srší humorem, skoro každého rozveselí a vyvede ze sklíčenosti, čiší z něho „křesťanská lehkost bytí“, vyznačuje se nápaditými pedagogickými metodami, děti na něm „visí“ – tak si je získá – a mají ho rádi i jejich rodiče a vůbec lidé ve vsi, šíří totiž „sluneční náladu“. Ta vyplývá z jeho radostné a živé víry, Štefan je znovuzrozený křesťan a svým příkladem vede ke pokání a znovuzrození nejen své žáky, ale některé spoluobčany, mj. opilce Krivoše. Jeho vliv na okolí je velmi blahodárný, byť krátký, neboť nakonec umírá. Svě poslání však splnil, je příkladem člověka-učitele, který skrze víru a vzdělání chce pracovat pro svůj národ, je příkladem toho, „čo môže vychovať Boh z človeka...“, ktorý tie dve základné podmienky zdaru denne uvádza v skutok: veriť a poslúchať.“

Když jsem se podíval na rok vzniku – 1932 – nestačil jsem se divit. Jde o nejstarší, nejpozději vydanou knihu K.Royové. Do její smrti scházely 4 roky. Kdo by čekal, že nejveselejší a nejpozitivnější dílo autorky bude její poslední?! Svědčí o nebývalé vnitřní svěžesti této babičky, jejíž život nebyl procházkou růžovým sadem. Přitom však autorka se touto knihou skutečně loučí, jmenovitě básní, umístěnou už za text novely. Jak velký potenciál je v evangeliu, jestliže může takto inspirovat důchodkyni! A což teprve, když se mu otevírají mladí! Kéž by se tak dalo. Evangelium nevede ke škarohlídství, sobectví a pasivitě, ale k obětavosti pro druhé a k radosti přímo nakažlivé. Je to každému jasné?

Marek Řičan

P.S. Příště: „II. – Humor v díle K.R.“